

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Felelős szerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Dr. Tüdős János.

Debrecen, október 19.

Pártunknak, a debreceni függetlenségi és 48-as pártnak Intéző Bizottsága a közelgő tisztújítás alkalmára Debrecen sz. kir. város polgármesteréül dr. Tüdős János debreceni ügyvédet, Debrecen sz. kir. törvényhatósági bizottságának tagját egyhangú lelkesedéssel jelölte.

A midőn ezt a ténylapunk hasábjain megörökítjük, egyuttal az eseményt méltatni is kívánjuk.

Aki általában a polgármesteri állásnak hatáskörét és hivatását csak kevésbé ismeri: az bizonyára tudja, hogy ez az állás úgy lefelé, mint felfelé és kifelé mennyi és mily fontos közérdeknek csomópontja. És ha ez úgy van általában: mennyivel inkább így van ez Debrecenben.

Debrecen mint tejjel és mézzel folyó Kánaán ismeretes az országának távolabbi vidékein. Nemcsak a városnak, hanem a polgárainak anyagi jólétéről, sőt gazdaságáról általános a hit; szellemi fölénységét, intelligenciáját pedig egyenesen és közvetlenül a főváros mellett látja a közvélemény; polgárainak tiszta magyarsága és áldozatkész hazaszeretete pedig a politikai téren egyenesen vezérszerepre tették hivatottá a országos közvélemény ítélőszéke előtt. A közvéleménynek ez a — ne keressük ezuttal hogy mennyire alapos — ítélkezése egyszerűen oly nimbuszal vette körül Debrecen várost, hogy tisztán a város nevének hallatára a legmélyebb tisztelet és büszkeség érzete dobogtatja vidéki polgártársainak színeit.

Aki bejárta országunknak távoli vidékeit, az tudja, hogy, mit most elmondunk: a valóságnak szószerint megfelelő.

Nem kis dolog tehát Debrecen város polgármesterének lenni és sokkal többet, sokkal nagyobbat jelent, mint csupán azt a szavazattöbbségét, amely valakinek polgármesterre megválasztásához szükséges.

Debrecen város polgármesterének állása hatalom a szónak legnemesebb értelmében. Hatalom, mely előtt tisztelettel és bizalommal kell meghajolnia e város minden polgárának, hatalom, melyet elismerésben részesítenek a társtörvényható-

ságok, hatalom, mely előtt nyitva áll az ut a kormány magas polcáig.

Hatalom azon nagy erkölcsi érdekeknel fogva, melyek e várost a nemzeti szervezetnek vérkeringésében nélkülözhetetlenné tették, azon ősi hagyományoknál fogva, amelyek szerint Debrecen város közönsége áldozatkészéssel alkotott, áldozatkészéssel fentartott közintézményei által évszázadokon át a közművelődésnek egyik legerősebb és tisztán magyar nemzeti szellemű tényezője volt és az ma is és hatalom azért, mert nemcsak első választott tisztviselője és letéteményese a magyar nemzeti közművelődésért oly sokat áldozott magyar szív bizalmának, hanem azért is, mert eme 80,000 magyar szív messze földre kiterjedő vonzó erőt gyakorol és e vonzóerő következtében messze földön megérik a mi elhatározásunk hullámainak rezgését.

Ez a hatalom aztán erőt és pedig annál nagyobb erőt jelent: mennél több és mennél nagyobb az erkölcsi tartalom abban a férfiban, akit polgártársainak bizalma maguk fölé a polgármesteri székre emel. Gazdag erkölcsi tartalom birtokában a hatalom érvényesül minden irányban, szegényes erkölcsi tartalom mellett letiporja azt a felsőbbség, közprédája lesz az egyéni érdekhajzásatnak és e miatt mállik szét polgártársai előtt, a szomszédok előtt pedig lassanként elhalaványodik.

Az egyéni jellemnek még oly kristály tisztasága, a becsületnek szeplőtlen volta, a közérdekek kielégítésének, városunk korszerű és biztos haladásának bármily nemes lelkesedéssel való óhajta, sőt a haladásban tettekkel való közreműködés még mind nem elegendő gazdag erkölcsi tartalom.

Városunk és polgárságunk nagy multjával arányban álló nagy eszmékre van szükségünk. A mi városunk nem pusztá mező, nem tabula rasa, amelyen a modern alkotások egyszerű masolás útján megvalósíthatók, ami polgárságunk nem civilizálatlan ember tömeg, amelyet elsősorban a műveltség elemeinek befogadására kellene alkalmassá

tenni — hanem városunk is, polgárságunk is mélyen a multban, a nemzeti történelemben gyökerező traditióknál fogva egymással szellemileg összeforrott élővalóság, melyet tetszés szerint gyurni, ma így holnap amúgy alakítani nem lehet.

A mi városunk és polgárságunk nagyrahivatottságának éppen a nagy erkölcsi mult a legfényesebb bizonyítéka. Ezt a nagy erkölcsi multat a fejlődésnél szem elől téveszteni nem csak nem lehet, — de mellőzése egyenesen bűn volna. Elismerjük, hogy ez a multtal való folytonos számadás bizonyos tekintetben nehézségeket gördit a fejlődés útjába. De hiszen éppen ez az, amire rámutattunk, hogy nagy eszmékre, nagy gondolatokra, nagy eszméket termelő agyra van szükségünk.

Ezt pedig csak széles látkörű, sokat látott, sokat tapasztalt oly férfaktól várhatjuk, akiknek lelkülete befogad ugyan minden bárhonnán eredő nemes benyomást, de amely lelkületen ez a benyomás, ez a szerzett tapasztalat átszűrődik és a hazai és különösen a mi debreceni ősi szellemünknek megfelelő alakban kíván érvényesülni.

A polgármester tehát a város haladásának középpontja, minden irányban tervezője, éles és éber szemének előre és messze be kell látnia a jövőt anélkül, hogy a multnak hagyományait feladná. — Tetterősnek kell lennie, hogy minden áramlattal szemben szilárdul álljon. Mert az a polgármesteri állás olyan pont, ahova az egész polgárság bizalommal kell, hogy tekintsen és ahonnan az egész polgárság jogosan várhatja a maga szellemi és anyagi közérdekeinek védelmét.

Féltékenyek vagyunk nemzeti alkotmányunkban gyökerező önkormányzati jogainkra úgy a kormány, mint a magistratussal szemben. Mert tudjuk, hogy az önkormányzat nemcsak a városi polgár boldogulhatóságának eszköze, hanem egyuttal az államhatalmi tulkapásoknak hullámtörő zátonya.

Utoljára hagytuk a pártérdeket és pártkérdést. Jól tudjuk és ennek már kifejezést is adtunk, hogy a pártok érdeke hatalmi érdek. — És

mert a pártoknak élettanába tartozik a hatalomra jutás és a hatalomnak megtartása: egészen természetesen, hogy mindegyik párt oly férfiut jelöl és kíván megválasztani a maga exponenséül, aki által a pártnak ereje leginkább érvényesülhet, akik a maguk egyénisége által első tekintetre kifejezői mindannak a nemes ambiciójának, amelyet egy párt maga elé tűzött, amelyet zászlajára irt, amely célt mint magaslatos nemzeti ideált rendületlen kitarással követ.

Ime! ezekkel a gondolatokkal jelöltük mi dr. Tüdös Jánost Debrecen sz. kir. város polgármesteréül. És midőn az ő köztisztelettel övezett és népszerű nevével ékesített zászlónak kitűzése által elkezdtük a választási harcot, nem nyugszunk, sőt lelkes kitartással folytatjuk, míg ezt a zászlót a polgárság köztiszteletének legmagasabb ormára: a polgármesteri székre ki nem tűzzük.

Apponyi beszámolója.

Jászberény, október 19.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter tegnap mondott beszámoló beszédet Jászberényben választói előtt. Apponyi fényes fogadtatásban részesült. — Sok képviselő s a függetlenségi pártszervezet számos vezérére kísérte le Apponyit Jászberénybe.

A beszámoló: a város tőterén egy lombsátorban tartotta meg.

Törvények készenlétben.

Tárcám csendes munkaköréből — így kezdte a beszámolót — gyakran ragadtak ki azok az egyéb kérdések, melyek megoldása nemzetünk jövőjére döntő befolyása van. E zavaró körülmény nélkül teljesebb eredményre hivatkozhatnám, mint vallás- és közoktatásügyi miniszter. Így is rámutathatok a nemzeti népnevelés reformjára, melynek betetőzéséhez — a törvényhozási téren — már csak némely aránylag könnyen keresztülvihető rendszabály szükséges; — hivatkozhatom kulturális életünk azon fellendülésére, mely szám szerinti kifejezést nyer abban a tényben, hogy tárcám költségvetése, melyet 53 millióval vettem át, most a 90 milliót közelíti meg. Megemlíthetem azt, hogy készen van az 1908. évi kongrua törvény novelláris módosításáról szóló javaslat, mely ama törvény határozmányait, az állampénztár minimális megterhelesével a katolikus lelkészekre kiterjeszti és egyszersmind annak némely feltűnő hiányosságát orvosolja, épp úgy készen van a katolikus autonómiának és a protestáns egyházak dotációjának becikkelyezésére vonatkozó javaslat, mely utóbbi az 1848. XX. törvénycikk 2-ik §-ának teljes érvényesítését is biztosítja.

Vallási béke.

Szigorúan ragaszkodom mindenben a jogegyenlőség elvéhez és így a mindezen intézkedésektől bizton várom a vallási béke fentartását és beláthatlan időkre való megalapozását. E bizalmamat nem ingatják meg a békétlenségnek itt-ott mutatkozó jelenségei.

Negatív és pozitív kötelességek.

A király és a nemzet közt felmerült vitás katonai kérdésben az uti possidetis alapján szünetet tartani, hacsak kölcsönös megegyezéssel nem sikerült kielégítő megoldást találni, a tényleg létrejött kereskedelmi szerződéseket törvényesíteni — amit egy világgazdasági kényszerhelyzet parancsolt reánk, elveinkből semmit fel nem adni, ezekben fogható össze az a negatív lekööttség egyfelől a királlyal, másfelől a nemzettel

szemben, mely tevékenységünk határait megszabta.

Pozitív kötelességünk pedig ez volt: a közvetlenül előttünk lefolyt szomorú korszak romjait eltakarítani, romlásait lehetőleg jóvá tenni, az időt a nemzet közjogi, gazdasági és kulturális megerősödésére lehetőleg felhasználni. Az irányelveket e tekintetben a trónbeszéd és a miniszterelnöknek parlamenti bemutatkozásunk alkalmával elmondott programbeszéde fejtette ki.

Hogy kötelezettségünk negatív részét betartottuk, annak fejtegetését e helyen feleslegesnek tartom. Voltunk és vagyunk ugyan e réven is támadásoknak kitéve, de egyetlen pontban sem sikerült a bizonyítás, holott nekünk könnyű volt kimutatnunk, hogy éppen a megtamadott pontokon a megmáshatatlanság tények által elénkbe szabott határok között is, minden egyes ténykedésünk a megvalósításhoz közelebb hozta a függetlenségi párt elveit.

Az annexió.

A kormányzatunk idejébe eső tények közül egyedül azt akarom említeni, ami legközelebb történt: királyunk uralkodói jogainak kiterjesztését Boszniára és Hercegovinára. A magyar kormány ehhez beleegyezését adta, mert kétségtelen adatokkal bebizonyítottotta, hogy meg kellett tenni ezt a döntő lépést, mely a fennálló hatalmi viszonyokon mit sem változtat, tehát az európai politika konzervatív tényezőit nem érinti, de viszont az általunk birt. hatalmi szféra érintetlenségét megállapítja, meg kellett pedig azt tenni olyan mozgalmak és események megelőzése végett, amelyek komoly bonyodalmakra vezethettek volna. Ilyenek remélhetőleg most nem tognak bekövetkezni; azok a hangulatok pedig, amelyek ama tartományok közvetlen szomszédságában kissé zajosan nyilvánulnak meg, fényesen igazolják a történetek szükségszerűségét, mert elárulják azokat a jogosulatlan aspirációkat, melyek nagyrészt a helyzet formai rendezetlenségéből táplálkoztak, melyeknek semmi esetre sem engedhetünk volna tért, melyekkel szembeállni később talán nagyobb áldozattal jart volna.

A török birodalom pedig, melynek benső átalakulását és megerősödését a legnagyobb rokonszenvvel kísérjük, ezekből a mozgalmakból is levonhatja azt a tanuságot, hogy ő Boszniában tényleg nem vesztett semmit, a novibazari szandzsakban pedig feltétlenül nyer.

A választói reform.

Es most végül még néhány szót a választási reformról. Napok, legfőlegbb hetek választanak el a javaslat benyújtásától; alapelvei nagyrészt ismeretesek — de még kevésbé ismeretes az az adathalmaz, melyre a belügyminiszternek politikai lelkiismeretessége e nagy reformot reá építi és amelyből az ő államférfiai gondolkodása a következtetéseket kényszerítő logikai erővel levonja. A jogok kiterjesztésében tovább megyünk, mint az eddigi tervezők mentek, de a sötétben nem ugrunk; hanem az egyéni jog mellett biztosítani kívánjuk az összesség azon jogát, hogy ésszerűen kormányoztassék és a nemzet azon jogát, hogy megmaradjon magyar nemzetnek.

Ha az előbbi rendszer már elkövette azt a rettenetes mulasztást, az ellenzék folytonos sürgetései dacára, hogy 30 évi uralma alatt mit sem tett a politikai jogok kiterjesztésére, ha ezzel a dolgok természetes fejlődését megakasztotta és az országot ezen a politikai téren a fokozatos fejlődés jótéteményétől megfosztotta, most pedig egy rögtönzessé szükségére elé állította: ugy nekünk kötelességünk, amennyire csak lehet a zökkenést tompítani és a folytonosság gondolatát a radikális reformba belevinni.

A politika hírei.

Budapest, október 19.

Bech báró osztrák miniszterelnök ma Budapestre érkezett. Delelőtt találkozott Aehrenthal külügyminiszterrel. Majd kihallgatásra ment a királyhoz. A kihallgatás másfél óráig tartott.

Lahovary bécsi román követ, akit Párisba helyeztek át, tegnap bucsulátogatást tett Wekerle miniszterelnöknel.

Schönaich közös hadügyminiszter ma Budapestre érkezett.

A delegáció ülése holnap 11 órakor kezdődik, amikor a külügyi költségvetés kerül tárgyalás alá.

Tanácsülés a városházán.

A város ügyei.

— okt. 19.

A tegnapi tanácsülésen több nagyon fontos közügy került a napirendre. Elfogadta a tanács a világitási bizottság betérjesztésében a villamos világitási vállalat szolgálati szabályzatát.

A városi színház villam világitási ügyében is határozta, még pedig úgy, hogy a színház részben már azonnal átalakítja villamvilágitásra; az ebből felmerülő árkülömböt pedig a szinigazgató fizeti.

A műpártoló egyesület kérelmének a teljesítésén kívül még több fontosabb dolgot hánytak-vetettek a tanácsurak.

(A világitási szabályzat) A világitási bizottság betérjesztette a tanácshoz a villanyvilágitási vállalat szolgálati szabályzatát. A tanács tennapi ülésen jóváhagyta a szolgálati szabályzatot.

(A színházi villamosvilágitás.) A városnak érdeke, hogy a villamostelepe ne maradjon kihasználatlanul — a színháznak viszont érdeke, hogy minél modernebb világitással legyen ellátva.

A színház egyszerre azonban nagyon bajos lenne villamosvilágitásra átalakítani. Egyelőre csak a nézőtér, orchester és a rivaldába, valamint a kulisszák első részébe — a reflektorok világitásához vezették be a villamos áramot.

A berendezés költségeit a város fedezi. A színház előtti ivlámpát, a tanács tegnapi határozata szerint, be csatolják az utcai világitásba, így tehát ez a költség nem fogja a színházat terhelni.

Még ezenkívül is nagyobb a villamosvilágitás költsége az eddigi gázvilágitásnál. Igaz, hogy az egész különbség naponként legfeljebb 2 koronára rug. A különbséget — szerződés szerint — a tanács a szinigazgatóra róttá fedezi.

(A debreceni faipar r.-t.) zárszámadását a tanács tegnapi ülésén tudomásul vette.

(A Cegléd-utcai lakosok) kéri a tanácsot, hogy a város tulajdonát képező Cegléd-utca 11. sz. ház kerítését utcabővítés céljából bontassa le. A tanács úgy találta, hogy a kérelem nem indokolt és ezért elutasította az utcabővítés tervét.

(Nyiradony kérelme.) Nyiradony község heii- és országos vásárok tartására kér engedélyt a miniszteriumtól. A kérelmet pártolás végett küldik a tanácshoz. Véleményezést végett kiadták a vásári bizottságnak.

(A műpártoló egyesület) kérte a polgármesteritől a városházi nagyterem átengedését a tárlat céljaira. A polgármester nem utasította el a kérelmet, hanem a tanács elterjesztette. A tanács átengedte a városháza nagy termét november 21-től december 7-ig a tárlat céljaira, kikötve hogy az egyesület vállalja a felelőséget a teremért. (Szentandras falvának) a tanács tegnapi ülésén 20 koronát adományozott az ottani ref. templom helybérré.

(A debreceni szini iskola) kérelmét a tanács elutasította. Solymosi igazgatónak csak magán-iskolája van, a város pedig

magán iskolákat nem szokott segíteni. Különben is először eredményeket akar látni a város, hogy mennyiben teljesít kulturális hivatást a szini iskola — és csak azután tarthat Solymosy igényt arra, hogy a város áldozatokat hozzon.

(Az árpádtéri ref. templom) most már nem kérdéses, hogy hová fog épülni. A tanács úgy határozott, hogy a templom-hely ügyét a presbyteriumhoz, mint legilletékesebb fórumhoz teszi át. A presbyterium véleménye lesz döntő tehát arra nézve, hogy hol fog épülni az új templom.

Igy azután nem történhetik meg, hogy a templom helyét az Árpádtér valamelyik sarkában adják meg — hanem a tér közepén, a legszebb helyen, ahol a templom architektúrája a legszebben érvényesülhet.

(Több kisebb ügyet) tárgyalt le még a tanács, amelyek azonban legnagyobb részben csak adminisztratív jelentőségűek.

A kereskedelmi szakoktatás ünnepe Debrecenben.

A tanárok országos gyűlése.

A debreceni kereskedelmi iskola jubileuma.

— október 20.

A magyar kereskedelmi szakoktatás diadalünnepét ült vasárnap Debrecenben, hol ennek az oktatásnak oly erős és hatalmas vára van, mint a Debreceni Felső Kereskedelmi Iskola, mely fejlődésében most ért el egy jelentős határközhöz s most ünnepelte fennállásának félszázados évfordulóját. Jelentős dátum ez még egy kulturális intézmény történetében, de különösen jelentős akkor, mikor ez az intézmény ezalatt az idő alatt a fejlődés olyan hatalmas fokára hágott.

Erre a jubileumra az ország kereskedelmi iskolai tanárai, a szakoktatás legjelesebbjei hozták el az elismerés adóját Debrecenbe. A város társadalma örömmel, élénk érdeklődéssel fogadta őket, amely érdeklődés megnyilvánult a tanárok országos egyesületének közgyűlésén is. A szakoktatásnak vasárnapi ünnepe ugyanis két részből állott. — Először a tanárok országos egyesületének közgyűlése volt s azután zajlott le a debreceni kereskedelmi iskola fényes jubileumi ünnepe.

A közgyűlés.

A Kereskedelmi Iskolai Tanárok Országos Egyesületének közgyűlése reggel nyolc órakor kezdődött a városháza nagytermében, melyet az egyesületi tagok és az érdeklődők serege zsufolásig megtöltött. — Az egyesület tagjai közül mintegy kilencvenen vettek részt a közgyűlésen, melyen képviselve voltak a város, a többi debreceni tanintézetek és kultúregyesületek is.

A közgyűlést Szuppán Vilmos kir. tanácsos, budapesti akadémiai igazgató, egyesületi elnök nyitotta meg. Megnyitó beszédében utalt a debreceni kereskedelmi iskola jubileumára. Elismerését fejezi ki a tanintézet iránt, mely a különböző tagozataival megteremtette a hét éves teljes kereskedelmi oktatásnak típusát. Az ország kereskedelmi tanári kara nevében kívánja, hogy az intézetnek olyan legyen a jövője, mint a múltja. Örömmel emlékezik meg arról, hogy a kereskedelmi tanárok országos egyesületének Debrecen a szülővárosa. Itt alakult meg 14 évvel ezelőtt és most a 14 éves eredményes pályafutás után ide tér vissza örömmel ünnepelni.

Hálásan emlékezik meg dr. Schack Bé-

láról, dr. Mihály Józsefről, dr. Szántó Józsefről, akik az egyesület működésében mindig tevékeny részt vettek. Üdvözlő Apponyi Albert gróf kultuszminiszter jelenlévő képviselőjét, Wessprémy Zoltán főispánt, továbbá Kovács József polgármestert, a szakoktatás vezérét, Schack Bélát, F. Zádor Lajost, Kardos Lászlót, mint a Kereskedő Társulat elnökeit, a többi tanintézetek jelenlévő képviselőit, dr. Dóczy Imrét, Fazekas Sándort, dr. Kardos Albertet, Horvay Róbertet, Karay Sándort.

Wessprémy Zoltán főispán és Kovács József polgármester lelkes szavakban viszonozták az üdvözlést és aztán általános figyelem között szólalt fel Schack Béla főigazgató, ki beszélt arról a fejlődésről, melybe az ország kereskedelmi iskolái örvendően belejutottak. A kereskedelmi iskolák most már ledobják magukról azt a szűk keretet, melyben eddig voltak és új szervezetekre, nagy változásokra készülnek. De csak olyan szervezeten, olyan alkotáson lehet áldás, mely az összeség akaratából lesz. Ezt ajánlja a közgyűlés figyelmébe.

Négy éves tanfolyamok.

Ez a figyelmeztetés pedig annak az indítványnak szólt, melyet a szakosztály terjesztett a közgyűlés elé és amely arra vonatkozik, hogy a felső kereskedelmi iskolák tanfolyamának idejét a mostani három évről négy évre emeljék fel. Ezek óta huzódó kérdés ez, melyet a közgyűlés feszült figyelem között kezdett tárgyalni.

Maga az indítvány különben így hangzik:

Az Egyesület a vallás és közoktatásügyi miniszter urat kérje meg, hogy a felső kereskedelmi iskola tanfolyamának négy évre való kiterjesztését mondja ki és a szervezetnek és tantervnek ez alapon való kidolgozását mielőbb rendelje el.

Az indítvány közül nagy vita keletkezett, melyben résztvettek Reitzer József, dr. Mihály, dr. Havas József és mások. Azután az elnök szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés szótöbbséggel kimondta, hogy a tanfolyamok négy évre való kibővítést kívánja, úgy, hogy az a kiterjesztés felfelé történjen. Ennek a kivételére egy monstre küldöttségben kéri fel a kultuszminisztert.

Azután még Antalfi Arthur főtitkár jelentését hallgatták meg, mire Ábrai Lajos tartotta meg mély tanulmányra való, igen érdekes értekezését a kereskedelmi szakoktatásról.

A közgyűlés a felolvasás után a választmányt bízta meg, hogy az alapszabályokat módosítsa meg és legteljesebb elismeréssel fejezte ki a jubiléum debreceni kereskedelmi iskola tanárkara s az iskolát fenntartó kereskedő Társulat iránt és ennek elnökét, Fenyéri Zádor Lajost egyhangulag nagy lelkesedéssel az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta meg. Ezzel a közgyűlés az elnökség életésével véget ért.

A közgyűlést Sztéryni József kereskedelmi államtitkár táviratban üdvözlölte.

A jubileum.

Délelőtt tizenegy órakor vette kezdetét a Debreceni Felsőkereskedelmi iskola jubileumi ünnepe. Az ünnepély az intézet szépen felszerelt tornatermében folyt le, amely kevéssel tizenegy óra után már zsufolásig megtelt. Az egész város társadalma képviselve volt ott, azonkívül a tanügy kiválóságai és természetesen a vendég kereskedelmi iskolai tanárok is.

A terem felső részén zászlókkal és draperiákkal izlésesen dekorált emelvény volt. Ezen foglalt helyet az intézet és a Kereskedő Társulat vezetősége. Tizenegy óra után bevonult az intézet növendék serege és elénekelt a Hymnuszt. Amint a Hymnuszt lelkesezést keltő, fenséges akkordjai elültek Fenyéri Zádor Lajos, a Kereskedő Társulat elnöke szép beszédében megnyitotta az ünnepélyt.

Kiemelte, hogy a Kereskedő Társulat mikor iskolájáról volt szó sohasem riadt vissza az áldozatokból és ennek a körülménynek, valamint a tanári kar buzgóságának köszönhető, hogy ötven év alatt az iskola a kereskedelmi szakoktatás oly hatalmas tényezőjévé fejlődött. Beszédét azzal fejezte be:

Tekintsünk bizalommal a jövőbe és teljes erővel legyünk azon, hogy utódaink 50 év múlva ugyanilyen érdemes ünnepet ülhessenek és a most következő 50 évben az iskola annyit és oly mértékben fejlődjön, mint az első ötven évben.

Beszéde végeztével jelezte Zádor Lajos, hogy Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Sztéryni József tavrtaiban üdvözlöttek a jubiléum intézetet. A táviratok nagy lelkesedést keltek és az egybegyűltek azokat lelkes éljenzéssel fogadták.

Az emlékbeszédet Fábrián L. Mór, az intézet igazgatója tartotta. Utalt az iskola ötven éves küzdelemteljes múltjára, mely még a Bach-korszakban kezdődött, amikor sok üldöztetések és veszélynek volt kitéve az akkor néhány lelkes ember által alkotott ugynevezett „vasárnapi iskola“, mely kezdetben csak a kereskedő segédek oktatásából állott és azóta kinőtte magát egy modern öt tagozatból álló hatalmas tanintézetté. Ebben főrdem a Kereskedő Társulatot illeti, amely szoros kitarással ápolta, gondozta, fejlesztette a kereskedelmi szakoktatást.

Az intézet fejlődése mutatja, hogy az intézetben most 23 tanár nyolcszáz növendéket oktat a kereskedelmi oktatásra erős, hazafias szellemben. A Kereskedő Társulat érdeme mellett azonban a tanári kar is nagy buzgalmat fejtett ki.

Melegen emlékezett meg a szónok Zádor Lajosról, Kardos Lászlóról, továbbá a tanárok közül Zalay Márkról, akinek nevéhez az esti tanfolyam megalkotása fűződött és dr. Szánthó Sámuelről, ki ez évben üli tanárkodásának harminc éves évfordulóját.

Azután az iskola 50 éves történetét adta elő jellemző vonásokban dr. Szántó Sámuel tanár, mire a jubiléum iskolát sorra üdvözlöttek szép beszédekben Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, dr. Schack Béla, Szuppán Vilmos, Kunos Ignác, Trautmann Henrik és mások.

Nagy lelkesedést keltett Wessprémy Zoltán beszéde, melyben a főispán azt kívánta, hogy az újabb 50 éves forduló már egyetemi fakultást találja Debrecenben.

A szép ünnepély a Szózat hangjaival végződött.

A közgyűlést déli 1 órakor 200 teritékű bankett követte a „Bika“-szálloda dísztermében, amelyen jelen voltak a városi notabilitásai Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Szabó Kálmán képviselő, Fenyéri Zádor Lajos és az összes vendégek.

Az ebéd alatt számos toaszt hangzott el. A második fogásnál Wessprémy Zoltán főispán a királyra ültette poharát. Utána Zádor Lajos és Kovács József polgármester mondottak felköszöntőt. Szuppán Vilmos, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója a főispánt és a polgármestert eltette felköszöntőjében.

Felköszöntőt mondottak még Révay akadémiai igazgató, Szabó Kálmán képviselő, Fábrián Mór igazgató és dr. Szántó Sámuel.

Heifőn reggel kirándulás volt tervezve a Hortobágyra, amely azonban a hirtelen bekövetkezett rossz idő miatt elmaradt.

A vendégek nagy része különben még vasárnap este elutazott.

Színház. Művészet.

Műsor:

Kedden: „Folt amely tisztit“ dráma B bérlet.
Szerdán! „Tündérszerlem“ operette C bérlet.
Csütörtökön: „Csók pirulák“ vigjáték A bérlet.
Pénteken: „Tündérszerlem“ operette B bérlet.
Szombaton: „Mi történt az éjjel?“ bohózat C bérlet.
Vasárnap délután: „Tatárjárás“ operette bérletszünet.
Vasárnap este: „Koldus gróf“ operette bérletszünet.

* **Mi történt az éjjel?** Bisson és Carré kacagató énekes bohózata kerül színre szombaton. Ez a rendkívüli mulatsá-

D. Tüdös Jánosnál.

Az intézőbizottság küldöttsége vasárnap délelőtt kereste fel dr. Tüdös Jánost. Kertész Mihály pártelnök vezetése alatt a küldöttség tagjai közül megjelentek Polgári Bálint, Cziffer Nándor, Kertész Imre, Kecskés István, dr. Kőrösi Kálmán, dr. Juhász Nagy Sándor és Kovács Lajos.

Dr. Tüdös János az Első Takarékpénztár üléstermében fogadta a küldöttséget, mely midőn közejük belépett, lelkes éljenzésben tört ki. Kertész Mihály pártelnök, mint a küldöttség vezetője átadta dr. Tüdösnek az intézőbizottság határozatát tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot, jelezve jövetelök célját s gyengélkedésére hivatkozva, a küldöttség egyik tagját, dr. Kőrösi Kálmánt kérte meg, hogy megbízatásukat éltszóval is tolmácsolja, mire dr. Kőrösi Kálmán következő beszéddel fejezte ki pártunk bizalmát dr. Tüdös János iránt.

Nem, mint magán emberek magánemberekhez — így kezdte Kőrösi — hanem mint polgárok jöttünk polgártársunkhoz. Nem halogatjuk jövetelünk céljának megjelölését: ajándékot és jutalmat hoztunk neked. A legszebb ajándékot és legnagyobb jutalmat, amit polgár polgártársaitól kaphat: a bizalmat.

Jöttünk, hogy bizalommal felajánljuk városunk polgármesteri tisztének jelöltségét. Jöttünk, hogy az esetre, ha a bizalmat bizalommal viszonzod, biztosítunk úgy magunk, mint küldőink odaadó, lelkes támogatásáról.

Debrecen város polgármesterének lenni — ugymond — nagy dolog, a legszebb jutalom, amit debreceni polgár közéleti működésért polgártársaitól kaphat, — egyik legnagyobb kitüntetés, ami egyáltalán magyar embert érhet.

Vázolja röviden azt a jelentős történelmi szerepet, amit Debrecen a multban betöltött s rámutat a jövőre, mely még fokozottabb feladatok elé állítja ezt a nagy magyar várost. Sajnosan tapasztaljuk, hogy Budapest nyelvileg nemzetietlen és bizonyos rétegekben érzelmileg is idegen irányban fejlődik s ha ez így halad, el fog jönni az az idő, amikor törvényeink és a földrajz Budapestet jelölik ugyan meg az ország hivatalos fővárosának, de a magyar szívek azt fogják dobogni, hogy a nemzeti irány szempontjából az igazi főváros mégis csak a mi nagy alföldi metropolisunk: Debrecen.

Amidőn arról van szó, hogy kit állítunk egy ily nagyra hivatott város ügyeinek élére, a polgári lelkiismeretnek aggódva, töprengve kell visszavonni a szívek kamaráiba. Ott hánytuk-vetettük meg mi is ezt a nagy kérdést és ime, az eredmény ajkunkon a te neveddel jelenik meg. Legyen elég szemedbe csak annyit mondani: hogy közéleti multodért akarjuk veled kapcsolatba hozni városunk jövőjét.

Eljöttünk hát, hogy elhívjunk hivatásod teljesítésére.

Előtted meglepetés lehetett ez a mostani megjelenésünk, de azt, hogy Debrecen társadalmának a polgármesteri tisztségre régóta kiszemeltje vagy, tudnod kellett. Sőt érezni kell magadban hivatásodat hiszen az igazi hivatottságnak egyik szubjektív ismerve önnönmagának felismerése és jogosultságának megérzése. Ugy tartjuk, hogy a város polgársága által elősmert és általad is bizonyára férfias ambícióval érzett hivatásod hívó szava elől nem térhetsz ki.

Polgártársaid bizalmának nagyságát különösen három körülmény tüntetheti fel előtted.

Egyik az, hogy a választás nagy harcában valószínűleg Debrecen város mostani polgármesterének általánosan tisztelt és becsült személyével fogsz szemben állani. Vele szembe valóban csak polgártársaid fokozott bizalma állíthat.

Másik körülmény az a nagy egyéni áldozat, amit neked közismeret szerint meg-

kell hoznod, ha polgártársaid hívásának engedve a polgármesteri székot elfoglalod. A közélet emberét diszitó bizalomnak mily magas fokára kell ahhoz, hogy ezen áldozat nagyságának ismeretében is szívesen tudattal fordulnak feléd polgártársad, hogy te ezt az áldozatot városodért meghozd.

Es van még egy körülmény — szándékosan hagytam utoljára — a mi téged polgártársaid bizalmának már nem is magas fokáról, hanem mondhatni teljességéről győzhet meg s jelöltetésed mindennél becsesebbé teheti rád nézve és ez az, hogy a polgármesteri jelöltséget neked — bárha az iránt mindenfelől mutatkoznak is a szimpatia kétségbevonhatlan jelei — mégis ezuttal, általuk a függetlenségi és 48-as párt ajánlja fel.

Az a párt, amelynek szüksége nemzetünk sok száz éves szenvedéseiből sarjadt ki, az a párt, amelynek programja pártkülönbség nélkül minden magyar szívek végső eszményképeként Magyarország teljes függetlensége és önállósága, az a párt, amelyről más pártok tagjainak is el kell ismerni, hogy nemzetünk jövője ennek a pártnak sorsával van elváhatlanul egybekapcsolva, mert ha ez a párt sikereket ér el, az a mi hazánk dicsősége és boldogsága lesz s ha ez a párt már akár emberi hibából akár a körülmények kényszerítő ereje folytán kudarcokat vall, az ami hazánk balsorsa és szerencsetlensége lesz.

Hát ez a párt fordul most feléd bizalommal, midőn a közjogi természetű okokból a municipális életben is folytatandó küzdelmei közt téged óhajt látni a város vezérhelyén, anélkül, hogy téged párt tagjai közé számíthatna. Mégis bizalommal van irántad, mert olyan férfúnak tart, aki szívedben legdrágább eszményként hordod Magyarországot függetlenségét és önállóságát s aki ezért az eszményért Debrecen város első méltóságában — amidőn bizalmunk oda juttat — mindenkor igaz lelkesedéssel fogsz küzdeni.

Láthatod, hogy a minket kiküldő párt részéről a bizalomnak valóban teljessége ez. Viszonzd ezt te is bizalommal, enged meg, hogy kezünkbe vegyük neved zászlaját s az alatt hozzád, ellenfeledhez és az ügyhöz méltó harcot viva, városunk és pártunk ügyét diadalra vihessük.

Dr. Tüdös János válasza.

Dr. Tüdös János válaszában első sorban is halás köszönetét fejezte ki a küldöttség és ennek útján a debreceni függetlenségi és 48-as párt előtt, azért a megható bizalomért és ragaszkodásért, amellyel feléje fordultak polgártársai s kijelentette, hogy a legnagyobb megtiszteltetésnek tekinti azt az elhatározást, amely szerint ez a nagy és tekintélyes párt a városi tisztújítás alkalmából a polgármesteri diszes állásra őt kívánja jelölni.

„Nem térhetek ki — így folytatta — e nagy megtiszteltetés elől, mert polgártársaimnak ily felemelő módon megnyilatkozó bizalma parancs előttem, amely kötelez. De nem térhetek ki azért sem, mert úgy tudom, hogy a párt keretén kívül álló tekintélyes bizottsági tagok is nagyobb számban megtisztelték bizalmukkal s támogatni kívánnak.”

A jelöltséget tehát köszönettel elfogadva, még a következő nyilatkozatokat tette:

„Programot adni most nem volna helyén való s szükségtelen is. Csupán azt kívánom hangsúlyozni, hogy talán Önök is tudják, de akik engem közelebről ismernek, meg vannak róla győződve, hogy én *tetől talpig magyar s tetőtől talpig modern ember* vagyok.

E két fogalmat én, — amennyire csekély erőmtől telik — soha egymástól elválasztani nem engedem. Előttem ez azt jelenti, hogy a magyar faji jellegének, szo-

kásainak, tisztos hagyományainak megőrzése és fenntartása mellett képes is, hivatott is felemelkedni az anyagi és kulturális fejlődés ama magas fokára, amelyen a nyugati művelt s nálunk szerencsésebb viszonyok között élő nemzetek ma már állanak.

Szűkebb keretek között kisebb körben eddig is ennek a két eszmének, e két eszme összekapcsolásának éltem s becsületes munkával ennek a célnak igyekeztem szolgálni. Ha polgártársaim bizalma magasabb polcra helyez s tágabb hatáskörben kíván alkalmat nyújtani szerény képességeim érvényesítésére ott is e két eszme fog vezélni s városom fejlődésén s lakosága jólétének és boldogulásának előmozdításán munkálkodva ott is ezért óhajtanék dolgozni.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy én ez időszerint semmiféle párt köteleibe nem tartozom s így nem vagyok tagja annak a pártnak sem, amely ennek dacára, ily fényes s politikai vonatkozásaiban is nagyjelentőségű állásra jelölni kíván. De a felől legyenek önök meggyőződve, hogy **nem ismerek embert, akinek szívében mélyebben gyökereznek, mint az enyémben, az a vágy, az a kívánság, hogy Magyarország nagy, hatalmas szabad és független legyen** s mag lehetnek önök és küldőik győződve arról, hogy bármely pozícióban is tetteimet, mindig ez a vágy és törekvés fog irányítani.

Polgártársaim hívó szavának engedve kész vagyok komoly elhatározással és felemelt fővel a nagy küzdelembe belemenni. Csak azt kérem, hogy e küzdelem bárha személyek között is fog folyni, mindig elvi alapon álljon és soha személyeskedő harcra el ne fajuljon. köztisztületben és közbecsületben áll ma is az a férfiú, ki Debrecen polgármesteri székében ül, ha polgártársaim tölem többet várva értem harcba szállnak is, az ő személyének és egyéni integritásának érintetlenül kell maradnia.

Ugyanezt kérem az én csekély személyemre is azzal, hogy ugy ez irányban a támogatás mint az ellenfelekkel szemben megengedett támadás az objektiv kritika határait soha se lépje át.

Sebeket adunk sebeket kaphatunk. De rám nézve, bármi legyen is a küzdelem vége, csak az volna fájdalmas és csak azt nem tudnám elviselni, ha ebből a harcból az a tiszta zászló — amely az én egyéni becsületem és tisztességem, — megtépve vagy beszenyezve kerülne ki, mert ez — nekem legalább — azt jelentené, hogy a komoly jóakarataknak és a tiszta lelkiismeretnek a közélet teréről vissza kell vonulnia.”

Még egyszer kérem Önöket: adják át izenetemet és halás köszönetemet küldőiknek.”

A gyakori helyesléssel és éljenzéssel kísért beszéd elhangzása után dr. Tüdös János a küldöttség minden egyes tagjától szíves búcsút vett s ezzel a városunkra nagy kihatást gyakorló aktus véget ért.

Kiderült a nagy titok.**Egy patika-panama.**

Budapest, október 19.

Az a titokzatos ügy, melyben már három nap óta nyomoz a budapesti rendőrség, s amellyel kapcsolatban mindenféle szenzációs dologról, királyelleni merényletről, összeküvérségről stb. beszéltek, ma nyilvánosságra került.

A nyomozás Latkóczy Imre a közigazgatási bíróság másodelnöke, valóságos belső titkos tanácsos ellen irányult.

Latkóczy egy patika jog kijárásáért 60,000 koronát kért egy

Irányadó ujdonságok

láthatók naponta a „Debreceni Nagyruház kirakataiban. Dívat kelmék, Női és férfi fehérműek ben, diszekben. **Jelszavunk olosz árak. DEBRECENI NAGYÁRUHÁZ** Piac-u. 19. Célre tessék vigyázni.

gyógyszerésztől, aki azonban később megbánta az üzletet, vagy mert félt a felfedezéstől, pénzét visszakérte. A nagy summát vissza is kapta, de már csak akkor mikor a dolog a rendőrségre került.

Latkóczyt legközelebb felfüggesztik állásától nyugdíjgényének elvesztése mellett. Az ügy a fővárosban kinos meglepetést keltett.

H I R E K.

— **Apponyi az egyetemi kérdésről.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter vasárnap Jászberényben beszámolót tartott, mely elé az egész politikai világ érdeklődése tekintett. A beszámoló beszédben Apponyi kijelentette, hogy a felekezeti békét az egyes egyházak jogos kívánságait, érdekeit szíven viseli. Ennek kapcsán a következőket mondotta: „Igen behatóan foglalkozom a protestáns teológiai fakultásnak egyetemi keretben való felállításának kérdésével is, amit rövidesen dűlőre viszek.” Nyilvánvaló, hogy Apponyi ezeket a szavakat a tervbe vett debreceni egyetemre mondotta, mely esetben önként esznek azok a híresztelések, melyek az utóbbi időben elterjedtek arról, hogy a kormány nem barátja a debreceni egyetemnek.

— **Kigyuladtak a villanylámpák a színházban.** Tegnap este kellemes meglepetésben volt része a közönség. Ugyanis kigyuladtak a villanylámpák s az egész nézőtér a felvonás közök alatt villanyfényben uszott. A páholyokban is egy-egy égő van bevezetve s ig most már azokból is számúzve van a sötétség. Ezzel aztán megszűntek színházunkban azok a régóta tapasztalt világítási mizériák s egyszersmind vége annak az elviselhetetlen hőségnek is, amelyet a gázlámpák fejlesztettek.

— **A Debreceni Iparos Ifjúság Önképző Egyesülete** vasárnap délután tartotta rendkívüli közgyűlését, amelynek egyetlen tárgya a dr. Varga Lajos lemondásával megüresedett főtitkári állás betöltése volt. A múlt vasárnapra összehitt gyűlés a vásár miatt — mivel a tagok nem gyűltek össze teljes számmal — eredménytelen volt. Most azonban zsufolásig megtöltötték a gyűlési termet, a nagyszámban összejött tagok. A főtitkári állásra újra egyhangú lelkesedéssel dr. Varga Lajost választották meg, aki nem akarván kitérni az iránta tanúsított szeretetnek ilyen szép megnyilatkozására — a főtitkári állást elfogadta. A gyűlés a szeretett főtitkár lelkes életteljesével oszlott széjjel.

— **Az első hó Debrecenben.** Aki abban a reményben feküdt le vasárnap este, hogy másnap délben a korzón világos angol kockás felöltőjét fogja érvényesíteni, az alaposan csalódott reményében és az időben. Tegnap reggel a felkelő napot sötét, haragos felhők vonták be és csunya, csatakos idő keletkezett. Először dara esett, azután pedig hó. Az emberek reggelre kelve elszörnyülködve látták a télen oly szép fehér hót, csunya sárkeretekben az utakon, házak tetején diszteni. Mindenütt felhangzott a jajszó: Október és már havazik. Az első hó azonban nem sokáig élt, délre már nem maradt nyoma sem. De a sár, a csata az megmaradt.

— **Özvegy Rózenberg Albertné meghalt.** Az egész városban mély részvételt keltett az a gyász hir, hogy özvegy Rózenberg Albertné, a jótékonyaságáról ismert urnó meghalt. De nem csak jótékonyaságáról, hanem munkásságáról is ismert volt az elhunyt urnó. Az ő energiája alkotta meg és tartotta fenn az országos nevű Rózenberg Albert és fia szállító céget. Fáradságot nem ismert és irodájából csak néha távozott, akkor is szegényeihez. Rózenberg Albertné hirtelen lett beteg régi szivbaja ölte meg. Halálát fiaiai Molnár József, dr. Molnár Jenő országgyűlési képviselő és Molnár Ernő s leányai Bernáth Jenőné és özvegy Rózenberg Dávidné gyászolják. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélyen szomorodott szívvvel tudatjuk édes jó anyánk, anyósunk, testvérünk, sőgorném, nagyanyám, dédnagyanyánk és kedves rokonunk özv. Rosenberg Albertné, született Auszländer Kat linnak folyó hó 18-án, délután 3 óraker, életének 65-ik évében, rövid szenvedés után történt elhunytát. Drága halottunk hült tetemei folyó hó 20-án délután 2 óraker fognak Piac utca 60. számú gyászháztól az izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1908 október 19. Gyermekei: özv. Rosenberg Dávidné sz. Rosenberg Szeréna, Bernát Jenőné sz. Rosenberg Janka, Molnár József, dr. Molnár Jenő, Molnár Ernő. Veje: Bernáth Jenő. Menyei: Molnár Józsefné sz. Kun Róza, özv. Rosenberg Mórné sz. Fischer Emma, dr. Molnár Jenőné sz. Policzor Vilma. — Unokái: Rasofszki Dezső, Farkas Odónné sz. Rasofszki Irén, Rasofszki Béla, Bernáth Sándor, Kun Jenőné sz. Bernáth Irén, Rasofszki Dezsőné sz. Bernáth Etelka, Bernáth Albert, Molnár Erzsé, Molnár Mariska, Sárka, Ibolya, Zsuzsa, Molnár Albert, Jenő és Kálmán. Testvérei: Auszländer Berta, Auszländer Mariska. Sőgora: Rosenberg Jakab és neje, a dédunokák és a többi rokonság nevében is. Áldás s béke lengjen porai felett! Koszoruk mellőzése kéretik!

— **Lelőtte a barátja.** Vasárnap este egyik kisebb debreceni kávéházban véres jelenet játszódott le. Cziger József betonmunkás a vele mulatozó barátja, miközben revolverét babrálgatta, véletlenül lelőtte Czigernek a hátán furódott be a golyó és súlyos sérülést ejtett rajta. Czigert a mentők a közkórházba szállították. Állapota reménytelen.

— **Furfangos betörő.** Érdekes ügyben folytatott vizsgálatot tegnap a debreceni rendőrség. A vizsgálatra Klein József főpincér feljelentése adott okot. Klein József a Remény kávéházban van alkalmazva. Itt szolgást egy Tyepák Péter nevű hetes. A hetes hálószobájában a főpincérnek egy szekrénye volt, melyben Klein József ékszert, pénzt tartott. Ebből a szekrényből tegnap éjjel rejtélyes módon eltűnt az összes ékszer, mintegy 150—200 korona értékben. A szekrény fel volt feszítve és azonkívül a szobában minden össze hányva és kifordítva a hetes ládája is. Maga a hetes pedig ágyában horkolt. Mikor felkeltették csodálkozva arcot vágott, mintha nem tudna semmiről semmit. Később azonban mind gyanusabbá vált a dolog s mind bizonyosabbá vált. hogy a tetes, aki az egész szobát csak azért fordította fel, hogy azt a látszatot adja, mintha idegen betörők jártak volna ott. Tulajdon képpen pedig az ékszereket ő maga lopta ki a szekrényből és a divány ruganyai között rejtette, ahol meg is találták. A furfangos házi szarkát a rendőrség erre letartóztatta. Egyébként is beismer mindent.

— **Két év után elfogott betörő.** A debreceni ügyészség fogházába tegnap egy többszörösen büntetett rovott multu ember került. Csorvási Gábornak hívják. Ezelőtt két esztendővel Bőszörményben többrendbeli betöréses lopást követett el. A csendőrök két éven át hiába nyomoztak utána, míg végre tegnap Máriaapócson felismerték és letartóztatták. Már három ízben ült Illaván, s valószínűleg most is oda fog kerülni. Egy-

előre csak a debreceni ügyészség fogházába hozták. Itt Tóby István vizsgálóbíró kihallgatta, akinek Csorvási Gábor mindenben beismerő vallomást tett.

— **Keresek világos száraz udvari helyiséget** iparvállalat részére. Cim a kiadóhivatalban.

— **Elfogott tolvaj.** Rill Viktor tolnai főerdész a napokban Debrecenbe jött rokona, Hutiray József látogatására. Másnap észrevette, hogy kabátja belső zsebéből hétszáz korona hiányzik. Rögtön feljelentést tett a rendőrségen, mely a tettest Szpilánszky Sándor hetes személyében kiderítette és letartóztatta. A hetes azonban tagadja bűnét és bár a nála foganatosított házkutatás nem vezetett eredményre, erős bizonyítékok vannak ellene. Érdekes, hogy a házkutatás alkalmából egy csomó cigarettát találtak nála, ami az orvos rendelő szobájából került. Így derülnek ki a régi bűnök. A hetes az ügyészségi fogház lakója.

— **Percol Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Vízvezetési, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket** szakszerűen készít és javít jótállás mellett Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4. sz.

A legjobb minőségű készítmények, pénz- és szivartárcák beszerzésére bizalommal ajánljuk az előnyösen ismert Mentze Henrik újdonságok áruházát Kosuth-utca 4. szám.

Távirat és telefon.

Szerbiába löszert osepésznek.

Nem lesz török-bolgár háboru.

Szombaton még úgy állottak a dolgok, hogy Törökország huszonnégy óra alatt megüzeni a háborút Bulgáriának. Ma már a háboru veszélye megszűnt, amennyiben Bulgária megadta a kért garanciákat. Megemlítjük még azt is, hogy a konferencia ügye rosszul áll és ma már valószínű, hogy az nem fog összeülni.

A szerbiai állapotok azonban folyton rosszabbodnak. Ma már olyan események adták elő magukat, melyek az optimisták is aggodalomra bírják.

Belgrád, október 19. Ma este több ezer főre menő tömeg, többnyire fiatal ember, vonult végig a város utcáin és kiabálva „Le Ausztria-Magyarországgal letépett, illetőleg összetört számos boltecéért az osztrák és magyar kereskedők üzleteiről. Az erős csendőri kirendeltség nem volt képes a tüntetőket szétosztatni, mivel azok a mellékutakban újból gyülekeztek. Este tíz óraker a nyugalom általánosságban ismét helyreállott, csupán a Terrazián tartózkodik még egy kisebb tömeg és a kíváncsiok egy csoportja az ott felállított katonaság előtt. Az eset folyamán több letartóztatás történt.

Ujvidék, október 19. Ujvidéken a magyar határvárosban feltartóztatott a hatóság két lokomotívot, mely széntartójában nagymennyiségű löszert, fegyvert és hidalkatrészeket szállított volna Boszniába. A fegyvert, löszert mind lefoglalták. Ujvidékeu és környékén ostromállapot van. Katonaság tartja megszállva a várost. A hidon a forgalmat beszüntették és azon átjárni nem szabad. A hidat katonaság őrzi. A Dunán hűt menitor horgonyt vetett.

Belgrád, október 19. Masztoff német katonai atassét Belgrád utcáin nagyobb tömeg kémnek nézte és megtámadta. Meg akarták lincselni, mire a csendőrök érkeztek a helyszínre, akik az ataséban szintén kémeket sejtettek és letartóztatták.

A laktanyában Masztoff igazolta magát és erre azonnal szabadon bocsátották. A szerb miniszterelnök személyesen kereste fel az atasét és bocsánatot kért tőle.

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők.

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések. Menyasszonyi selymek Koszoruk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban.

Szörme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles, barna és fekete színekben métere 8 forintól 15 forintig.

Boák és muffok

óriási választékban. — Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZŐNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddor-münster, taposztry, velour, futó- és szalonszőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők,

szövet és csipke függönyök, stórok.

Kéz fehérneműek, vászon,

siffon és batiszt női ingek, nadrágok, hálóköntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem lüszter és clott alsószoknyák, kásmir és selyem paplanok, matracok legolcsóbb szabott árban.

férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakendők, divatszembendők.

Alsó tricott ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben.

Férfi ruhaszövetek,

magyar- és angol gyártmány. — hozzávaló bélések árak. Har snyák, keztyűk, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban, legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg-raktára
Debrecen, Rózsa-utca 1. sz.

Tolnai Dániel

első és legnagyobb
hajdumegyei cipőraktár
DEBRECZEN,
Piac-utca 49 sz.
Dus választék mindennemű
legkiválóbb gyártmányú női-
férfi- és gyermek-
Cipőkben.

=====
A világhírű „GO-ON” cipők egyedüli árusítója.
=====

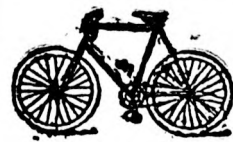
Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyisintén a világhírű eredeti **Melchár-féle Unikum Drill vetőgépek** továbbá Répavágók, Szecsavágók, Ekék, Boronák, Szöllőzuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felöltség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba.

**Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-**

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickel- lezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptár-jegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld
1922 Az igazgatóság.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

❀ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ❀
Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buzziási gyógyfürdő igazgatósága Buzlásfürdőn.
Debreceni főraktár Grünberger és Giffler oégnél.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel asodott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Eladó fodrász-üzlet. Egy 15 év óta fennálló fodrászüzlet berendezéssel eladó. Ugyanott egy szoba butor eladó. Cim a kiadóban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni, Bádogns-utca 4. sz. a.

Tajtékpák, Hermonikák, Cipők, eszmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár“-ban Bádogns-utca 4. szám.

Finom akácmez kapható Kirvai János Simonffy-u. 6. sz. bérsátor, klg. K 1-20, 5 klg. árengedmény. 2269

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat **Kossuth-utca 1 sz.** Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.

Telefon 168. sz.

TELEFON 653.

BELYEGZŐ-GYÁR

Első Debreceni

és Könyvnyomda.

SIMONFFY-U. 5.

Kárpitos- és díszítő-műhely

Debrecen, Piac-u. 47.

(a főpostával szemben.) Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, ebédlő, háló és szalonok kárpitozását, új afrik és lószőr matracok készítését és régiék felfrissítését. Függönyök feltevését és gyermekkocsik díszítését. Készítünk diványok.

Jutányosárok.

Varga és Mész.

Tisztességes fiatal házaspár, kik egy pár ló kezelését és egyéb raktári teendők végzését elvállalná, kerestetik. Jelentkezni lehet Klár Andornál Miklós-u. 23. 2276

Osakts önállóan dolgozó varróleányok felvétetnek Vanger Sándornál Battyán-u. 1.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Egy értelmes ügyes házi szolgáló felvétetik Mentze Henrik áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Butorok Grósz József, Péter

Erős izléses modern szép legkedvezőbb fel-tételek mellett cégnél szerezhetők be. Piac-utca 70. szám a.

Debreceni faipar r.-tár.

ajánlja 3 éves vágású tűzifáit: eldrótozva ólomzáros szekérben, házhoz szállítva és berakva:

Cserfát, Bükkfát, Gyertyánfát 4 felé vágva 10 mázsát 23 koronáért. — Vargafát 10 mázsát 24 koronáért. 5 felé vágva 1 koronával drágább. **Aprózott fát 5 m mázsánként már hazaszállítunk.** — Az aprózott fa tetszés szerinti mennyiségben mázsánként telepünkön átvéve **2 korona 20 fillér.**

1 öl cserfát hasábban . . .	33 koronáért
1 " bükkfát " . . .	32 "
1 " gyertyánfát " . . .	34 "
1 " vargafát " . . .	34 "

Hazaszállítás ölenként 2 korona 80 fillér. Ugyanezen fák wagnszámra a legjutányosabb árak mellett kaphatók. — Megrendelések: telefon utján 544. szám, levelező-lapon, postautalványon, a részvénytársaság elárusítóinál és **BRÜLL LAJOS** megbízott tisztviselőnk utján eszközölhetők. A szállítás **24 óra** alatt teljesítettik. A pontos szállítást ellenőrző bárcát kérjük figyelembe venni. **Az igazgatóság.**

Amatőrök!

A városházzal szemben, a Schwartz-féle pipás-üzletben, hol mindennemű fényképező cikkek is kaphatók most érkeztek teljesen friss lemezek és papírok minden gyári árban.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények **dus választéka.**

Telefon szám: 568. 1068

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Megérkeztek az őszi idény **ujdonságai** női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruhák — diszekben.

Óriási választék!

Uj órás és ékszerész

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy Hatran-u. 2. sz. a. dusan felszerelt órás és ékszer-üzletet rendeztem be. Raktáron tartok konyha, ébresztő, arany és ezüst órákat és ékszereket. Órák és ékszerek javítását helyben és vidékről jótállással eszközölöm.

Deutsch L.

órák és ékszerész.

Kalapok

tisztítását, cilinderek vasalását a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda **BORZA ISTVAN** kalapos-üzlete Debrecen, Főplac, (Stenczinger-ház).

Boros hordók

és taposókádak használt

és uj, minden nagyságban és mennyiségben kaphatók

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.